The background is a vibrant collage of geometric shapes and patterns. It includes a dark blue horizontal bar at the top left, a blue circle with horizontal stripes, a black grid pattern, a yellow and pink triangle, a purple bar, a yellow circle with a dot pattern, a blue zigzag line, a yellow and pink triangle, a blue circle with horizontal stripes, a blue bar, a blue circle with horizontal stripes, a blue bar, a blue circle, a purple grid pattern, a purple square, a purple bar, and a purple triangle. The text is centered in a bold, pink, sans-serif font.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У ДОБУ AI: МЕДІАГРАМОТНІСТЬ, ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ТА ЦИФРОВА ВІДПОВІДАЛЬНА ПОВЕДІНКА МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ

Оксана Дубініна

Виклики освіти в умовах розвитку штучного інтелекту

Стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту трансформує освітній простір, змінюючи способи доступу до знань, організації освітнього процесу та оцінювання результатів навчання.

Серед ключових викликів постають питання забезпечення медіаграмотності, збереження академічної доброчесності, захисту персональних даних, а також ризику формування залежності від алгоритмічних рішень і зниження рівня критичного мислення. Освіта має реагувати на ці виклики шляхом поєднання технологічних інновацій із гуманістичними цінностями та педагогічною відповідальністю.

Роль викладача в епоху алгоритмів, даних та автоматизованих рішень

*В умовах цифрової трансформації роль викладача зазнає суттєвих змін: він перестає бути виключно джерелом знань і набуває функцій **фасилітатора, наставника та модератора освітнього процесу.***

Викладач здійснює педагогічно виважений відбір і критичну інтерпретацію цифрових ресурсів, сприяє розвитку мислення, ціннісних орієнтацій і відповідальної цифрової поведінки здобувачів освіти.

Саме людиноцентричний підхід, професійна автономія та етична позиція викладача забезпечують баланс між можливостями штучного інтелекту та збереженням освітньої суб'єктності особистості.

Який аспект AI в освіті викликає у Вас найбільше запитань?

У якій ролі AI вже присутній у Вашій педагогічній практиці?

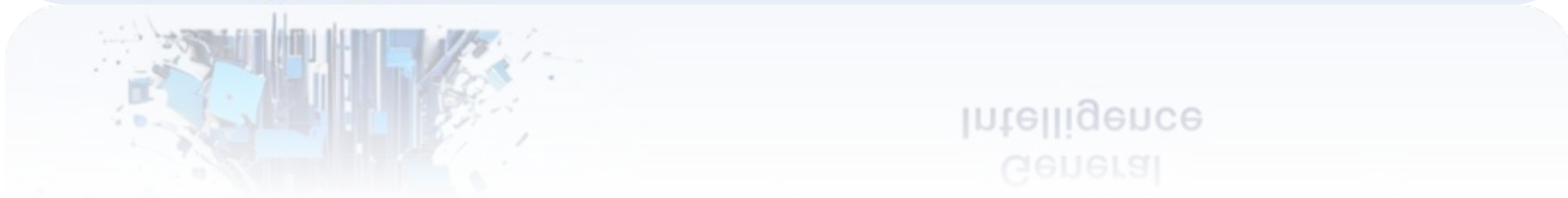
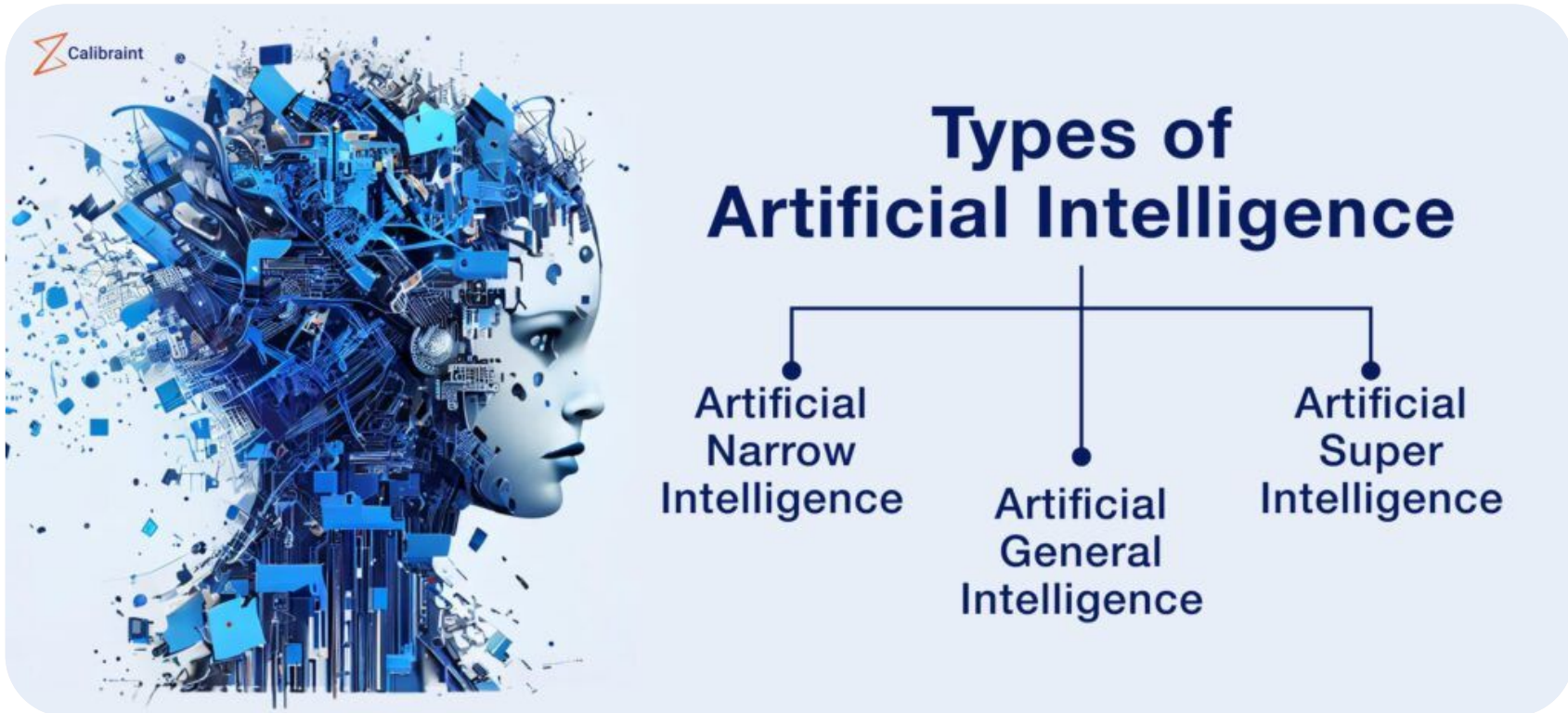
Штучний інтелект - це галузь комп'ютерних наук, яка займається створенням комп'ютерних систем, що виконують завдання, які зазвичай вимагають людського мислення.

Штучний інтелект дозволяє комп'ютерам аналізувати великі обсяги даних і виконувати складні обчислення, що дає змогу викладачам, дослідникам, підприємцям та іншим фахівцям приймати кращі рішення і розв'язувати складні проблеми.

ШІ використовується в багатьох галузях, таких як медицина, фінанси, маркетинг, промисловість та освіта*.

* <https://www.aktywnynauczyciel.pl/wiedza-sztuczna-inteligencja>

ОСНОВНІ ТИПИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Narrow Artificial Intelligence (NAI), Вузький ШІ

NAI - найпоширеніший тип ШІ, що спеціалізується на виконанні конкретних завдань. ШІ призначений для виконання конкретних завдань і не здатний діяти поза межами призначеної йому області. Він не має свідомості або загальних розумових здібностей.

Приклади застосування:

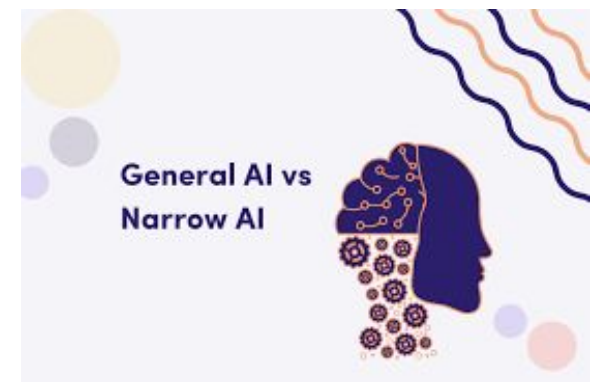
Голосові помічники, наприклад Siri

Рекомендаційні системи (Netflix, Spotify, Amazon)

Розпізнавання облич (наприклад, на телефонах)

Інструменти мовного перекладу (Google Translate)

Діагностичні системи в медицині

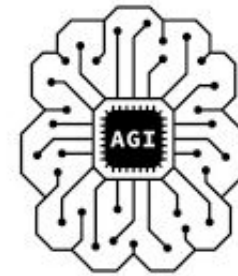

General Artificial Intelligence (AGI), або загальний штучний інтелект

AGI - це концепція ШІ, що дорівнює або перевершує людський інтелект практично в усіх аспектах, від міркувань до навчання, сприйняття і розуміння мови. Це такий ШІ, який може навчитися будь-якого завдання, яке може виконати людина, не обмежуючись однією спеціалізацією. AGI може виконувати різноманітні завдання, не будучи спеціально запрограмованим для кожного з них. Він **може логічно мислити, вирішувати проблеми, вчитися на власному досвіді та адаптуватися до нових ситуацій.**

Поточний стан: ШІ все ще перебуває у площині теорії та досліджень. Ще не існує системи, яка б повністю відповідала цьому визначенню.

Потенційні застосування: системи, здатні навчатися і працювати в будь-якому середовищі (наприклад, просунуті роботи-охоронці); використання в космічних та наукових дослідженнях або глобальному управлінні кризами.

ARTIFICIAL
GENERAL
INTELLIGENCE

Artificial Superintelligence (ASI), або Надлюдський штучний інтелект

Це перспективна концепція ШІ, яка перевершує найгеніальніший людський розум у всіх можливих сферах, включаючи творчі завдання, прийняття рішень та емоційний інтелект.

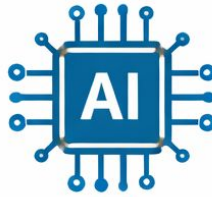
Штучний інтелект в освіті: можливості та обмеження

Штучний інтелект в освіті – це сукупність цифрових технологій, які здатні аналізувати дані, навчатися на основі досвіду та підтримувати прийняття педагогічних рішень.

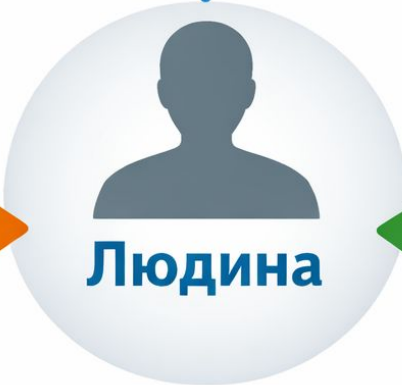

AI не є самотійним суб'єктом навчання, а інструментом, що працює в межах заданих алгоритмів і педагогічних цілей.

Штучний інтелект

- Адаптація
- Генерація
- Аналіз

Людина

Викладач

Планування

Підтримка

Здобувач освіти

Навчання

Зворотний зв'язок

Як ШІ змінює систему освіти

Штучний інтелект поступово **трансформує освітній процес**, змінюючи підходи до навчання, оцінювання та організації взаємодії між викладачем і здобувачем освіти. Його вплив проявляється передусім у персоналізації навчання, розвитку інтерактивних платформ та автоматизації окремих педагогічних процесів.

- Персоналізоване навчання**
- Інтерактивні платформи з підтримкою ШІ**
- Автоматичне оцінювання знань**

Персоналізоване навчання

Традиційна модель освіти, орієнтована на єдиний темп і стандартний зміст навчання, дедалі менше відповідає потребам сучасних здобувачів освіти. Штучний інтелект пропонує альтернативу – **адаптивне та персоналізоване навчання**.

ШІ-системи здатні:

- враховувати індивідуальний темп навчання
- адаптувати навчальний контент до стилю сприйняття (візуального, текстового, практичного)
- підбирати приклади та завдання відповідно до рівня підготовки здобувача освіти.

Таким чином, кожен здобувач освіти отримує **навчальну траєкторію, максимально наближену до його потреб та можливостей**, що підвищує мотивацію та ефективність навчання.

Інтерактивні платформи з підтримкою ШІ

Сучасні онлайн-платформи з елементами штучного інтелекту виходять за межі традиційних електронних курсів. Вони функціонують як **інтерактивні навчальні середовища**, що постійно аналізують діяльність користувача.

Такі платформи:

- виявляють прогалини у знаннях;
- автоматично змінюють складність завдань;
- пропонують додаткові вправи саме з проблемних тем;
- створюють ефект «діалогу» між системою та здобувачем освіти.

Навчання перестає бути статичним тестуванням і перетворюється на **динамічний процес взаємодії з інтелектуальною системою**, яка реагує на дії користувача в реальному часі.

Автоматичне оцінювання знань

Одним із найбільш відчутних змін у системі освіти є використання AI для **автоматизованого оцінювання результатів навчання.**

Штучний інтелект може:

- швидко перевіряти тести та закриті завдання;
- аналізувати письмові роботи, зокрема есе;
- надавати первинний зворотний зв'язок.

Це дозволяє:

- зменшити навантаження на викладача;
- мінімізувати вплив суб'єктивного чинника;
- зосередити увагу педагога на методичній, аналітичній та виховній складовій освітнього процесу.

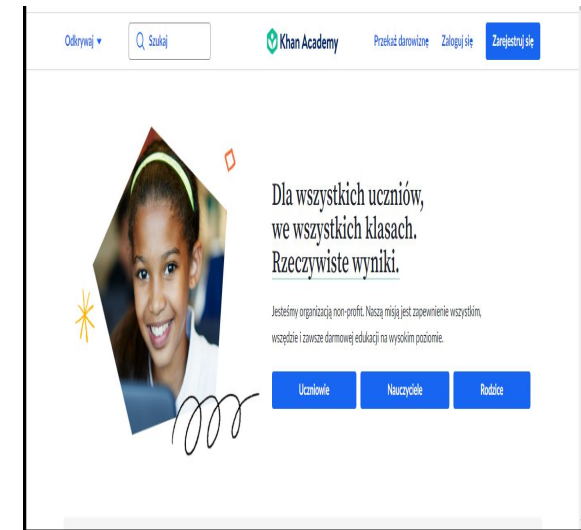
Водночас остаточна педагогічна інтерпретація результатів та прийняття рішень залишаються зоною відповідальності викладача.

Персоналізовані навчальні платформи

ШІ адаптує контент до індивідуальних потреб здобувачів, аналізуючи їхній прогрес у навчанні, стиль навчання та темп праці.

Кроки застосування:

- ✓ Реєстрація на сайті Khan Academy – створення безкоштовного акаунту.
- ✓ Вибір предмету: На головній сторінці обираємо курс "Mathematics" → "High school math" або "SAT Math", оскільки SAT містить подібні до НМТ завдання.
- ✓ Індивідуальний маршрут навчання: Система пропонує пройти вхідний тест, щоб визначити поточний рівень знань і сформуванати індивідуальну програму.
- ✓ Навчання у власному темпі: Кожна тема містить: коротке відео з поясненнями (англійською, з субтитрами), інтерактивні завдання для закріплення знань, тести для самоперевірки.
- ✓ Аналіз прогресу: Здобувач бачить свій прогрес у відсотках і отримує рекомендації щодо слабких тем.

<https://pl.khanacademy.org/>

Практичне завдання 1:

1. **Перейдіть на сайт:** <https://www.khanacademy.org>
2. **Зареєструйтесь** на платформі як **учень (Learner)/вчитель (Teacher)**, використовуючи адресу електронної пошти або обліковий запис Google.
3. **Оберіть мову інтерфейсу:** (за потреби – увімкніть українські чи англійські субтитри у відео).
4. **У разі реєстрації як учитель:**
 - Створіть клас (натисніть “Teachers” → “Create class”);
 - Додайте один із курсів (наприклад: *Arithmetic*, *Intro to programming*, *SAT Math*);
 - Перегляньте можливості моніторингу прогресу учнів.
5. **У разі реєстрації як учень:**
 - Оберіть навчальний курс за власним фахом або інтересами (наприклад: *Computer Science*, *Math for teachers*, *Internet Safety*, *Growth Mindset*, або курс для вивчення англійської мови).
 - Перегляньте щонайменше одне навчальне відео та виконайте пов'язане з ним завдання (тест або інтерактивну вправу).
6. **Напишіть коротке (5–7 речень) рефлексивне повідомлення:**
 1. Які можливості платформи вас вразили?
 2. Як ви могли б використати її у власній професійній діяльності?

DreamBox Learning: математична платформа, яка адаптує завдання до рівня учня в режимі реального часу.

The screenshot shows the DreamBox Learning website interface. At the top, there is a navigation bar with the DreamBox logo (By Discovery Education) on the left, and links for 'For Educators', 'For Families', and 'Math Resources' in the center. A blue button labeled 'Try For Free >' is on the right. Below the navigation bar is a 'Latest Articles:' section with a blue background. The first article features a 10x10 grid of numbers from 1 to 100, with a blue 'X' in the top-left corner. The second article is titled 'Math Problems for 5th Graders' and includes a number bond diagram for the equation $1,200 + 200 + 60 + 10 = 1,470$. The third article is titled 'How to Do Long Multiplication' and shows a long multiplication problem: $33 \times 21 = 693$, with arrows pointing to the partial products: $33 \times 1 = 33$, $33 \times 20 = 660$, and $33 \times 21 = 693$.

For Educators **For Families** **Math Resources** **Try For Free >**

Latest Articles:

X	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

40 + 2

30	1,200	60
5	200	10

$1,200 + 200 + 60 + 10 = 1,470$

Grades

Math Problems for 5th Graders

Even hard math problems for 5th graders can be less intimidating when presented in a fun, interactive format.

[Read More](#)

Skills

How to Do Long Multiplication

Long multiplication makes multiplying large numbers easy by helping students multiply numbers in parts.

[Read More](#)

<https://www.dreambox.com/math>

Практичне завдання 2:

1.Перейдіть на сайт платформи: <https://www.dreambox.com>

2.Оберіть роль реєстрації:

1. **Teacher/School Administrator** – якщо ви вчитель або плануєте використовувати платформу з учнями.

3.Створіть безкоштовний акаунт або зареєструйтесь для пробної версії (free trial).

4.Ознайомтеся з можливостями платформи, переглянувши:

1. Відео-огляд функцій DreamBox;
2. Демонстраційний інтерфейс для вчителя (панель керування класом);
3. Адаптивну логіку платформи (як вона підбирає завдання під учня).

5.Якщо доступна демоверсія учня:

1. Пройдіть 2–3 адаптивні завдання.
2. Зверніть увагу, як змінюється рівень складності після кожної відповіді.

6.Напишіть короткий аналіз (5–7 речень):

1. Які сильні сторони ви побачили в адаптивному підході DreamBox?
2. Як можна використовувати цю платформу в системі освіти України?

Diffit - це інструмент зі штучним інтелектом, створений для вчителів, щоб швидко адаптувати навчальні матеріали до різних рівнів читання. Він допомагає створювати персоналізований навчальний контент, пристосований до індивідуальних потреб здобувачів освіти.

Ключові можливості Diffit:

Автоматична зміна рівня складності тексту - адаптація матеріалів до різних рівнів знань здобувачів.

Генерація запитань і завдань - створення тестів, вікторин і вправ для перевірки розуміння тексту здобувачами.

Перетворення складних текстів на простіші - полегшення навчання для здобувачів з особливими освітніми потребами.

<https://web.diffit.me/>

Grammarly — це інтелектуальний інструмент для перевірки письмового тексту англійською мовою, який використовує штучний інтелект для аналізу стилістики, граматики та тону. Його активно застосовують в освіті, бізнесі та повсякденному спілкуванні.

Основні особливості Grammarly:

✓ Граматика та пунктуація

- Автоматично виявляє граматичні помилки, неправильну пунктуацію, узгодження часів.
- Пропонує виправлення з поясненнями.

✓ Стилiстичні поради

- Покращує чіткість та лаконічність висловлення.
- Рекомендує заміну надто складних або розпливчастих конструкцій.

✓ Тон та інтонація

- Аналізує емоційний тон повідомлення (наприклад, ввічливий, формальний, рішучий).
- Дозволяє адаптувати текст до цільової аудиторії.

✓ Перевірка на плагіат (у платній версії)

- Порівнює текст із мільйонами публікацій в інтернеті.
- Допомагає уникнути ненавмисного копіювання.

✓ Інтеграція

- Працює як розширення для браузерів (Chrome, Firefox).
- Має додатки для Microsoft Word, Google Docs, мобільних пристроїв.
- Інтегрується з Gmail, LinkedIn, Facebook тощо.

Untitled document

Goals 91 Overall score

перевір текст на предмет помилок

Abstract. In the article, the authors examine the role of digitalization in forming research competence and analyze how the use of models of specialized scientific education will increase the quality of education and stimulate the scientific activity of students. The article describes the models of specialized scientific education. It attempts to answer key questions for every modern society in the era of transformational shifts, the considerations regarding the main models of education, in particular the models of specialized scientific education (for example: humanistic, commercial, mixed, etc.), as well as changes, that accompany these processes. Theoretical substantiation of models of specialized scientific education was carried out. The Ukrainian and foreign experience of implementing models of specialized scientific education has been studied. Conclusions were made that by implementing the Standard of Specialized Education in a Scientific Direction and implementing the Concept of a New Ukrainian School, the development of specialized education programs in a scientific direction becomes relevant in the

B I U | H1 H2 | | | | | 194 words ^

Review suggestions

Write with generative AI

Check for AI text & plagiarism

Review suggestions 4

Correctness Clarity Engagement Delivery

★ Pro suggestions 4

- Remove a space changes ,
- Punctuation problem changes ,
- Correct article usage Theoretical

Check for plagiarism and AI text

<https://app.grammarly.com/>

Практичне завдання 3: Використання Grammarly для покращення академічного письма

Інструкція до завдання:

1. Зареєструйтесь або увійдіть на платформу Grammarly.com.
2. Створіть новий документ.
3. Скопіюйте у Grammarly один з варіантів нижче (або підготуйте власний текст англійською на 100–150 слів):

Education is important in our life. It help us to grow and find good job. In modern world students need more practical knowledge then just theory. Teachers must teach critical think and adapt to new technology.

4. Проаналізуйте результати перевірки:
 - Які типи помилок виявлено? (граматика, пунктуація, стиль, тон)
 - Які рекомендації щодо покращення були запропоновані?
 - Чи було запропоновано переформулювання речень?
5. Виправте текст згідно з порадами Grammarly.
6. Збережіть два варіанти тексту: оригінальний та відредагований.

Запитання для обговорення:

- Як Grammarly вплинуло на якість тексту?
- Які трансверсальні компетентності були задіяні у цьому процесі?
- Чи можна використовувати Grammarly під час перевірки учнівських робіт? У яких випадках – так, у яких – ні?

Heygen – це сучасна платформа на основі штучного інтелекту, яка спеціалізується на створенні відео з аватарами, що синтезують мову та міміку, наближену до людської. Вона використовується для створення презентацій, освітнього контенту, відеооголошень, локалізованих відео для маркетингу та навіть персоналізованих повідомлень.

Основні можливості Heygen:

- 1. AI-аватари:** обираєш віртуального аватара або створюєш власного за фото, який буде "говорити" текст, що ти введеш.
- 2. Синтез мови:** підтримує десятки мов, у тому числі українську та польську; мова аватара звучить природно.
- 3. Синхронізація міміки:** аватар відтворює рухи губ та емоції відповідно до змісту.
- 4. Переклад відео з озвученням:** автоматичний переклад та дубляж відео іншими мовами.
- 5. Інтеграція з бізнес-платформами:** можна вбудовувати відео в презентації, навчальні платформи або маркетингові кампанії.

<https://www.heygen.com/avatars>

Практичне завдання 4: Створення відео з AI-аватаром в сервісі HeyGen

Інструкція до завдання

1. Реєстрація в HeyGen (10 хв):

- Перейдіть на сайт: <https://www.heygen.com>
- Зареєструйтесь або увійдіть у систему.

2. Ознайомлення з інтерфейсом (5 хв):

- Огляньте доступні шаблони, типи аватарів, мови озвучення.
- Оберіть аватара або створіть власного (за фото або відео).

3. Створіть короткий текст (5–6 речень) освітнього змісту (10 хв):

4. Створення відео з аватаром (15–20 хв):

- Оберіть готового аватара або власного (якщо встигли створити).
- Введіть текст, оберіть мову й голос.
- Задайте фон, розмір, розміщення аватара.
- Згенеруйте відео.

5. Завантажте/збережіть відео.

Запитання для обговорення:

- ✓ У чому бачите потенціал HeyGen для вашої практики?
- ✓ Як можна використати відео з аватаром у Вашій професійній діяльності?
- ✓ Які є обмеження або ризики застосування таких технологій?

Штучний інтелект не замінює викладача, а змінює архітектуру освітнього процесу, підсилюючи можливості персоналізації, зворотного зв'язку та ефективного управління навчанням. Ключовим залишається поєднання технологічних інновацій із педагогічною відповідальністю та людиноцентричним підходом.

Як Штучний Інтелект змінює систему освіти

Медіаграмотність в епоху ШІ

УКРАЇНСЬКА ПРАВДА

Народний депутат Андрій Мельник поширив фейк про те, що Міністерство освіти заборонило читати Джоан Роулінг

20 ЖОВТНЯ 2020

Пояснення:

- Міністерство освіти України ніколи не забороняло читати Джоан Роулінг.
- У заголовку використано ім'я «народного депутата Андрія Мельника», але немає жодних офіційних джерел чи доказів, що він таке заявляв.
- Зображення виглядає як імітація новини під стиль «Української правди», але не відповідає її справжньому контенту.

1. Нереалістичний або гучний заголовок

Твердження про «заборону читати Джоан Роулінг» звучить надто абсурдно та емоційно.
Такі заголовки створюють, щоб викликати шок чи обурення.

2. Відсутність перевіреного джерела

Немає:

- посилання на офіційну заяву МОН,
- цитат посадовців,
- документа чи розпорядження.

Надійні медіа завжди наводять джерело інформації.

3. Вигляд підробленого сайту

Картинка стилізована під «Українську Правду», але:

- немає URL,
- немає реального макету сторінки,
- шрифт і формат не ідентичні оригіналу.

Це типова техніка фейкових візуалізацій.

4. Фото не відповідає змісту

Зображення просто показує чоловіка, який закрив обличчя руками.

Це стокове фото, яке не має жодного відношення до МОН, Роулінг або депутата.

Фейкові новини часто беруть нейтральні фото для створення видимості «серйозності».

5. Маніпулятивна структура

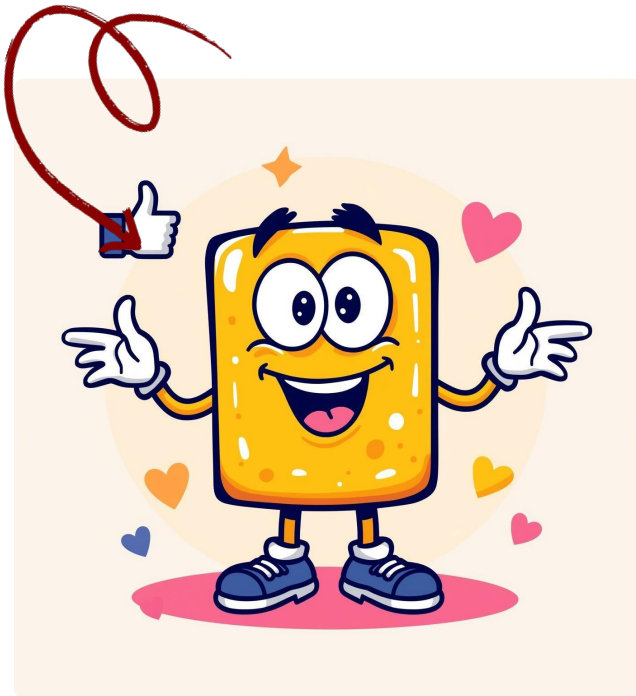
Фейк будується за принципом:

Відома особа + скандальна подія + відсутність доказів.

Це класичний шаблон дезінформації.

Медіа — це всі канали та платформи, через які люди створюють, передають і отримують інформацію.

До медіа належать: телебачення, радіо, газети і журнали, інтернет-сайти, соціальні мережі, блоги, подкасти, месенджери (якщо там поширюється інформація).

Медіаграмотність – складова медіакультури, вміння успішно здобувати необхідну інформацію, свідомо сприймати і критично тлумачити її.

**Медіаграмотність - це
здатність не
«ПОТОНУТИ» в
інформаційному
океані.**

Інформація - це
будь-які дані,
повідомлення або
знання, які ми
отримуємо,
передаємо або
зберігаємо.

Інформація - це дані, які передаються від одного джерела до іншого і мають певне значення.

Наприклад, коли ви бачите знак "STOP", ви отримуєте інформацію про те, що потрібно зупинитися.

Властивості інформації

Властивість	Пояснення	Приклади	
Достовірність	Відображення реального стану речей	<i>Достовірна</i>	<i>Недостовірна</i>
		За показом термометра температура снігу $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$	За показом термометра температура снігу $+22\text{ }^{\circ}\text{C}$
Повнота	Достатність для прийняття рішення	<i>Повна</i>	<i>Неповна</i>
		Дощ за вікном для того, щоб узяти з собою парасольку	Хмарність для того, щоб узяти з собою парасольку
Точність	Ступінь близькості до відображення реального стану об'єкта	<i>Точна</i>	<i>Неточна</i>
		Температуру тіла людини виміряно медичним термометром	Температуру тіла людини виміряно побутовим термометром
Актуальність	Важливість на поточний момент часу	<i>Актуальна</i>	<i>Неактуальна</i>
		Прогноз гідрометцентру про погоду на сьогодні	Прогноз гідрометцентру про погоду на вчорашній день
Корисність (цінність)	Потрібність певному споживачу в конкретних обставинах	<i>Корисна</i>	<i>Некорисна</i>
		Прогноз гідрометцентру для людини, яка збирається подорожувати	Прогноз гідрометцентру для людини, яка не планує виходити з дому

Дезінформація — це навмисне поширення невірної, маніпулятивної або оманливої інформації з метою введення в оману чи впливу на думку людей, перекручення фактів або створення спотвореного уявлення про події чи ситуації.

Фейк — подання фактів у спотвореному вигляді або подання свідомо неправдивої інформації.

Джерела

Емоції

Експерти

Факти

Джерела

**1. Джерело
відсутнє взагалі**

**2. Джерело
анонімне**

**3. Інформація з
соцмереж, не
перевірених
акаунтів**

**4. Покликання на
маловідоме джерело**

**5. Зацікавлене
джерело**

Емоції

1. Власне судження подається як факт

2. Емоційні заголовки

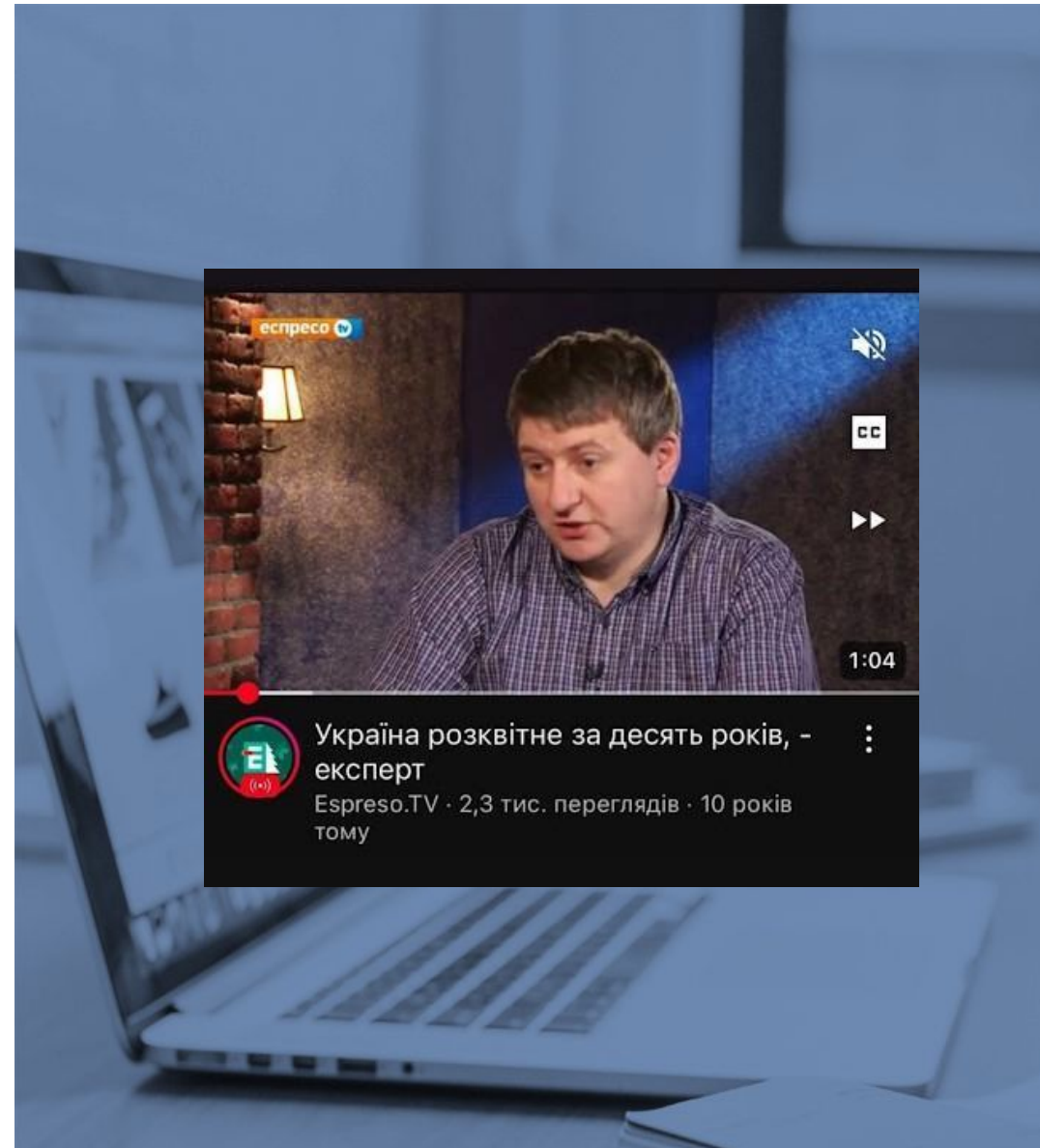
3. Використання позитивно/негативно забарвлених слів

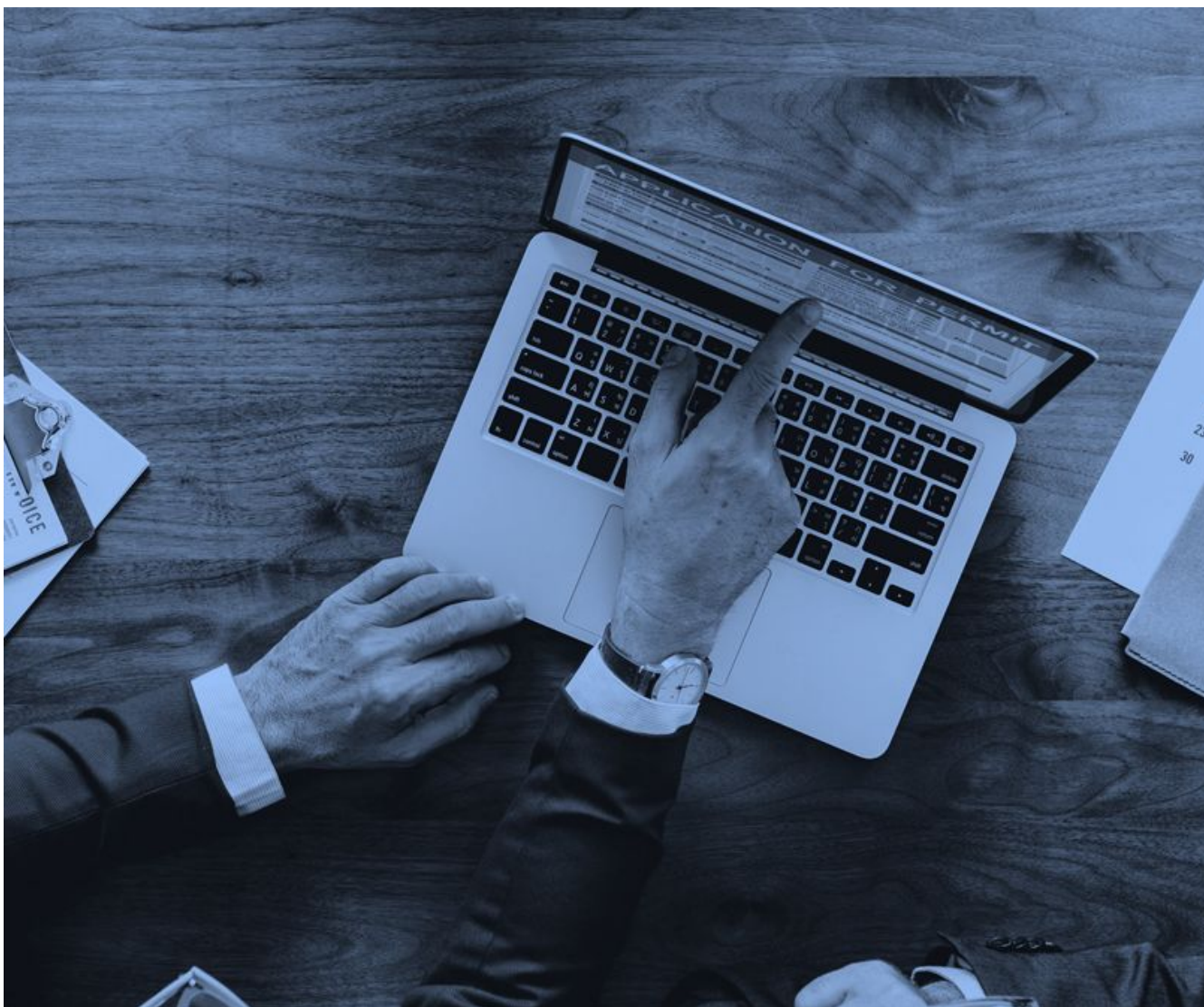
4. Поширення ярликів

5. Узагальнення

Експерти

- Представники неіснуючих структур
- Експерти, які не вказують структуру, до якої належать
- Анонімні експерти
- Заангажовані експерти

Факти

- Соціологія, рейтинги без методології
- Одностороннє подання
- Подання фактів у суміші з неправдою
- Недостовірні фото/відео подаються як підтвердження інформації

Як відрізнати факти від упереджень?

Факт — це те, що можна перевірити, підтвердити або спростувати. Він не залежить від думок чи емоцій. Має конкретне джерело: документ, офіційну заяву, дані, статистику, фото чи відео.

Приклади фактів:

- «Місцеві вибори в Україні відбулися 25 жовтня 2020 року»
- «Температура повітря сьогодні +12°C»
- «Гурт Ziferblat посів 9 місце на “Євробаченні-2025”»

Упередження — це суб'єктивна оцінка, судження, або емоційне ставлення до чогось чи когось. Воно ґрунтується на особистих переконаннях, досвіді або стереотипах. Не можна перевірити, чи це “правда” — бо це думка, а не факт.

Приклади упереджень:

- «Усі політики — брехуни»
- «Журналісти завжди перебільшують»
- «Молодь зараз зовсім не читає книжок»

- **Факти та судження** — окремо

Вчора в Італії прокинувся вулкан Етна. Це може призвести до знищення міста Бронте.

Вчора в Італії прокинувся вулкан Етна. Ісландський вулканолог Харальдур Сігурдсон вважає, що це може призвести до знищення міста Бронте

Достовірність. Перевірене джерело.

«Найбільша проблема України — відсутність якісного керівництва в регіонах», — анонімне джерело.

«На сьогодні для остаточної перемоги над росією нам не вистачає сучасної авіації», — Олексій Рєзніков на Rammstein.

Маніпулятивний заголовок

Кожен зустрічав багато заголовків на кшталт: “Ви не повірите...”, “Виявилось, що”, “СЕНСАЦІЯ”, “Читати всім!”, “Стало відомо”, “Шокуюча правда”. Трапляється й чимало заголовків, які емоційно повідомляють про жахливий факт або, навпаки, “суперперемогу”, на яку довго очікували.

У заголовках такого стилю зазвичай використовують надмірно емоційну лексику або обіцяють сенсацію. Головна мета - аби читач клікнув на них і відкрив новину. У тексті новини найчастіше жодної сенсації немає.

ДОНБАСС

НАТО ЖДЕТ СКАНДАЛ: СТАЛО ИЗВЕСТНО ЧТО
РАСПОЛОЖЕНО В ПОДЗЕМЬЕ "АЗОВСТАЛИ"

10.04.2022

ТАЙНА «АЗОВСТАЛИ»

В подземельях «Азовстали»
прячут не только камеры пыток

Какие ловушки тайно скрывают подземелья «Азовстали» - сейчас этот вопрос крайне занимает Вооружённые силы и спецслужбы России. Возможно, речь идёт о создании биологического оружия, а, возможно, ядерного. Уверено можно сказать, что это связано с прямым участием стран Запада в агрессии против Донбасса и нашей страны

Александр Иваница 11 апреля 2022, 17:15

Як себе захистити?

1

Будьте уважні до заголовків

2

Перевірте URL

3

Перевірте джерело

4

Подивітьс я, чи є помилки

5

Продивітьс контент

Як себе захистити?

6

Зверніть увагу на час та дату

7

Хто автори/експерти, чи може бути вигода?

8

Погугліть, хто ще про це написав

9

Перевірте, чи це не жарт або помилка

10

Ставтеся до всього критично

Освітній кейс

Студент подає письмову роботу, яка:

- логічно бездоганна;
- не містить помилок;
- значно перевищує типовий рівень групи.

Викладач підозрює використання генеративного ШІ.

Запитання для аналізу:

1. Які ознаки можуть свідчити про використання ШІ?
2. Чи є саме використання ШІ порушенням?
3. Яку педагогічну стратегію доцільно обрати?

- важливо оцінювати процес, а не лише продукт
- потрібні чіткі правила використання ШІ
- акцент на поясненні, рефлексії, усному захисті

Штучний інтелект — це інструмент підтримки навчання, але відповідальність за мислення, цінності та доброчесність завжди залишається за людиною і викладачем.

Інструменти для перевірки фейків та ШІ-контенту

StopFake – перевірка новин, пов'язаних з Україною

ГОЛОВНА ОКРЕМИЙ ПОГЛЯД КОНТЕКСТ МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ▾ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРО НАС ФВЧЕК COVID-19

НОВИНИ

StopFake in other languages

StopFake – social media

StopFake fact-checking bot

Маніпуляція: ЄС залишається найбільшим торговим партнером Росії
31 Жовтня, 2025

Маніпуляція: Україна втратила мільярд доларів, підписавши контракт із «американським магазином зброї» – FT
30 Жовтня, 2025

Маніпуляція: В українському війську лютує епідемія геморагічної гарячки
29 Жовтня, 2025

Фейк: У Вінниці військовослужбовець з Колумбії розбестив неповнолітню дівчинку
27 Жовтня, 2025

Фейк: Україна залишилася без медикаментів
31 Жовтня, 2025

Росія справді знищила склад однієї з найбільших фармкомпаній, проте Україна була готова до такого сценарію — постачання ліків забезпечать резервні склади та інші дистриб'ютори...

<https://www.stopfake.org/pl/strona-glowna/>

Підходить для пошуку будь-яких фотографій.
Найбільш універсальний з інструментів.

Зручний для пошуку першоджерела фотографії.

Spot AI-Generated Images in Seconds!

WasItAI is a powerful tool that helps you identify AI-generated photos with ease. Ensure visual integrity and equip yourself to distinguish AI from reality. **Try WasItAI today and see the difference!**

/35mil

The **amount** of ai-generated images created per day

/15bil

And counting: the number of AI-generated photos **online**.

Try it now

BETA ⓘ

Check if image is AI-generated

Drag and drop your image here or [choose image](#)

Using screenshots may decrease detection quality
Max image size 8MB, 10000x10000px

OR

Paste URL of image

<https://wasitai.com/>

ПЕРЕВІРЯЄМО ДІПФЕЙК

Окрім наших очей – спеціалізований інструмент

deepware®

API

Scan & Detect Deepfake Videos

Place a video link or upload a video

<https://www.example.com/>

By submitting data, you are agreeing to [Terms of Services](#) and

[Privacy Policy](#)

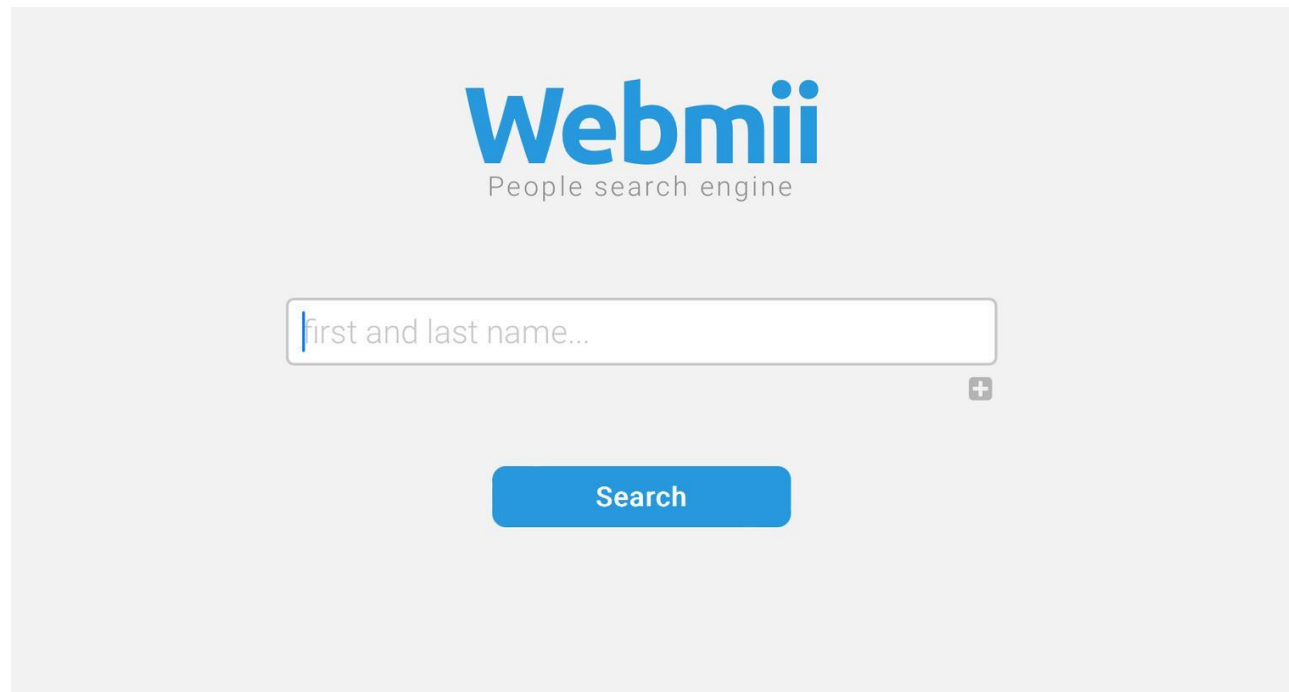
SCAN

BETA

<https://scanner.deepware.ai/>

Перевіряємо експертність

- Соцмережі
- Публікації

<https://webmii.com/>

**НЕ ВІР ОЧАМ СВОЇМ.
СПРАВЖНЄ ЧИ ШІ**

ПИТАННЯ 1

ПИТАННЯ 3

HOTA € HOTA

ПИТАННЯ 4

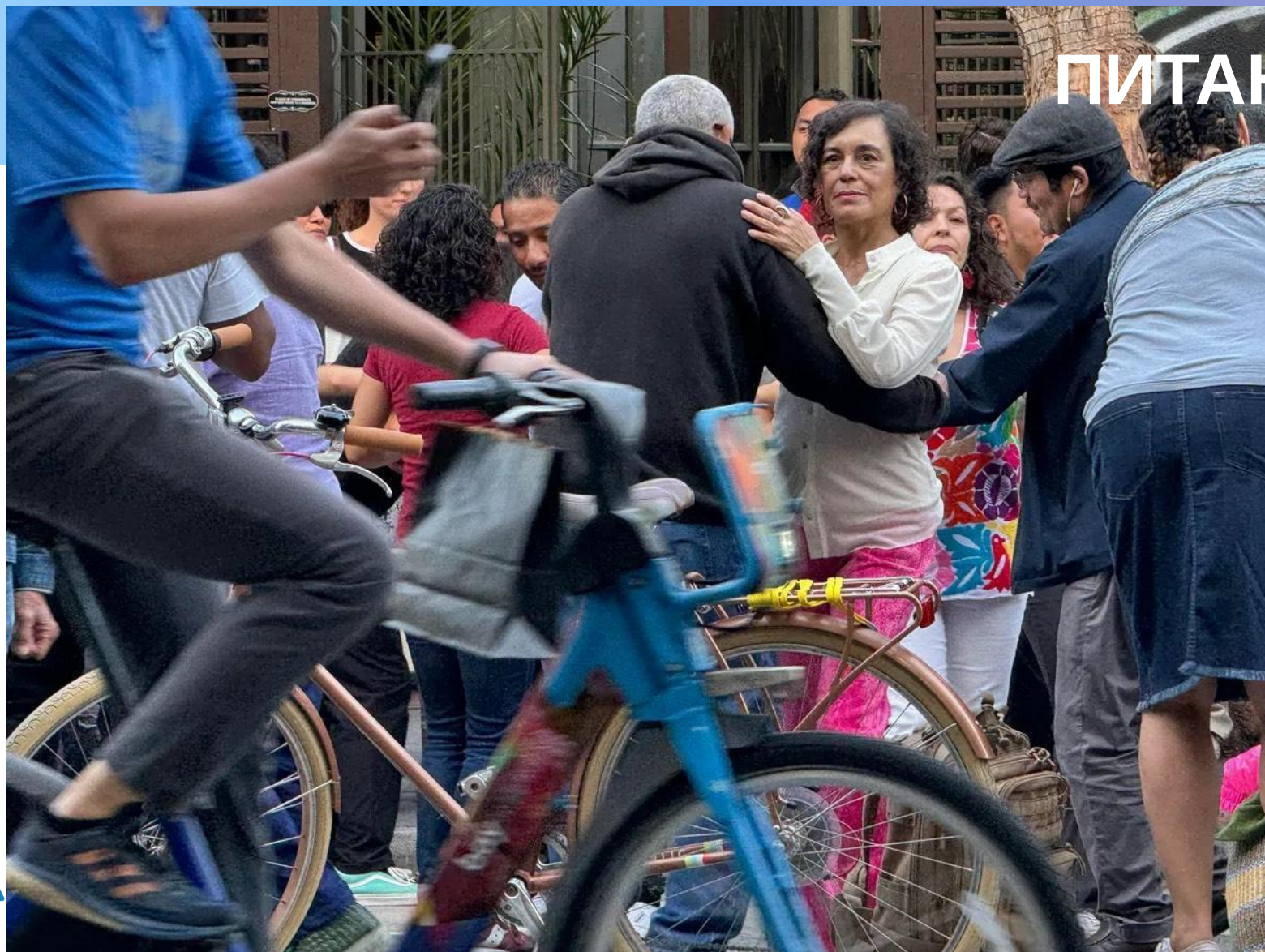

ПИТАННЯ 7

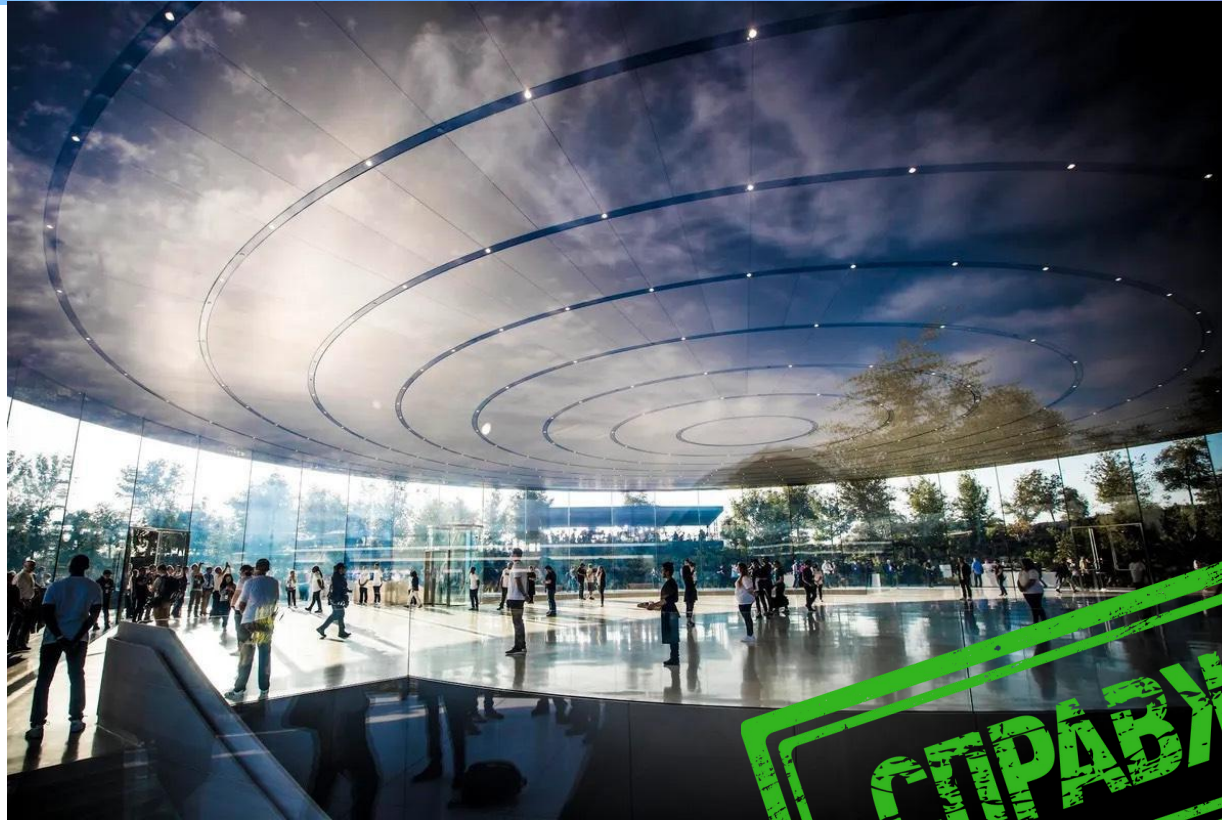

**НЕ ВІР ОЧАМ СВОЇМ:
СПРАВЖНЄ ЧИ ШІ
ВІДПОВІДІ**

СТРАВЖИЄ

Apple Park (Купертино, США)

ШІ:

- Серезжки
- Ідеальна симетрія

ЗГЕНЕРОВАНО ШІ

ШІ:

- Текстури одягу,
- нерівномірний туман,
- зав'язки на кофті чоловіка,
- Лямки на рюкзаках

ЗГЕНЕРОВАНО ШІ

ПИТАННЯ 4

СТРАВЖИЄ

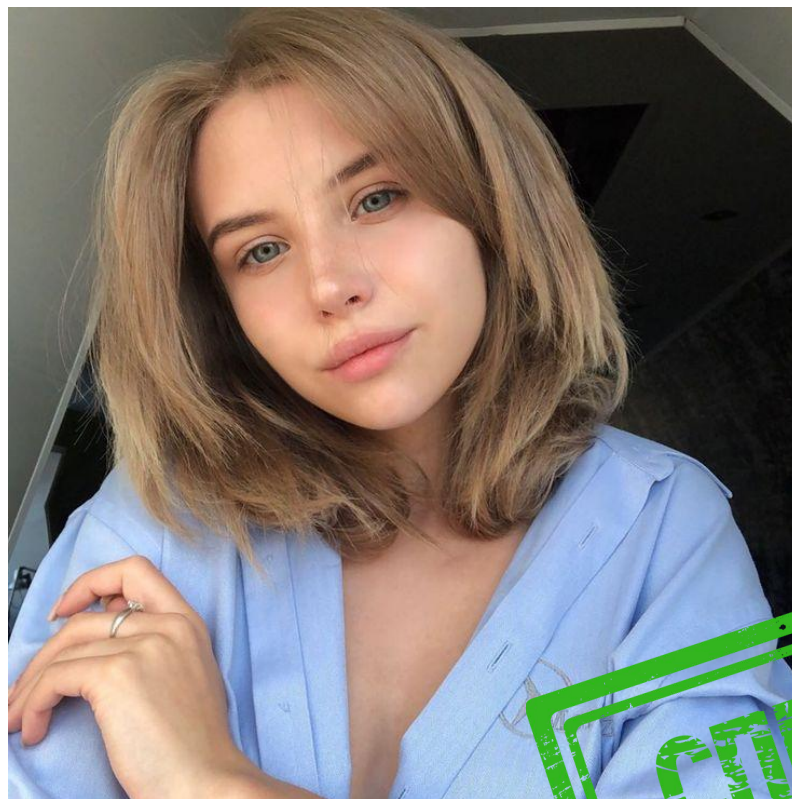
СТРАШКІЄ

ПИТАННЯ 7

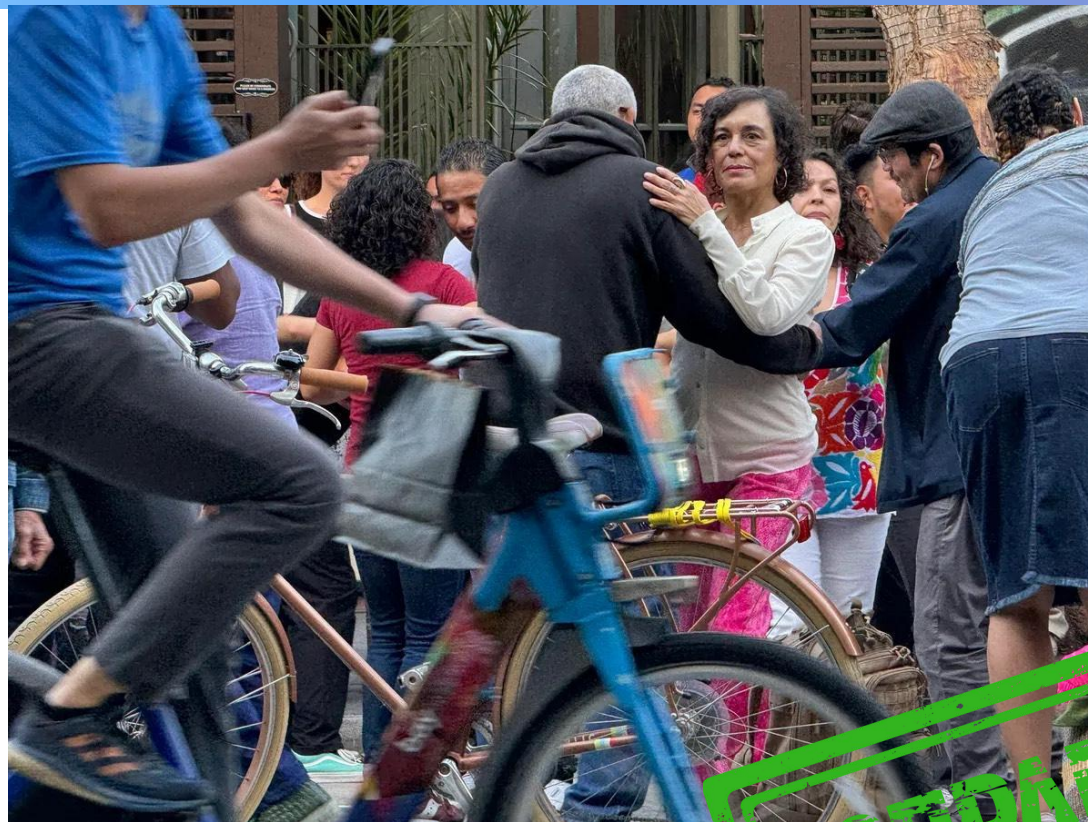

СТРАВЖИЄ

ЗГЕНЕРОВАНО ШІ

СТРАВЖИЊЕ

ПИТАННЯ 10

ЗГЕНЕРОВАНО ШІ

**Як навчати медіаграмотності в
умовах цифрової трансформації та
розвитку ШІ?**

1. Формувати критичне мислення, а не лише передавати знання

Медіаграмотність не зводиться до запам'ятовування визначень або переліку фейків. Її основою є **уміння ставити запитання до інформації:**

- Хто є автором повідомлення?
- Яке джерело інформації?
- З якою метою створено контент?
- Які факти можна перевірити, а що є оцінкою чи судженням?

У процесі навчання важливо **чітко розрізняти факти й упередження**, показуючи, що факт завжди має перевірюване джерело, тоді як судження ґрунтуються на емоціях, переконаннях або стереотипах.

2. Навчати аналізувати медіаконтент на реальних прикладах

Ефективне навчання медіаграмотності ґрунтується на **аналізі конкретних кейсів**, зокрема:

- фейкових новин із маніпулятивними заголовками;
- підроблених зображень і стилізованих «скріншотів» відомих медіа;
- матеріалів без чітко визначеного джерела або з анонімними «експертами».

Розбір прикладів (як-от фейкова новина, стилізована під відомий медіаресурс) дозволяє здобувачам освіти навчитися **виявляти типові ознаки дезінформації**: емоційні заголовки, відсутність доказів, невідповідність зображення змісту, маніпулятивну структуру повідомлення.

3. Пояснювати роль емоцій і маніпуляцій в інформації

Одним із ключових аспектів медіаграмотності є усвідомлення того, що:

- фейки часто апелюють не до логіки, а до **емоцій**;
- гучні заголовки створюють ефект терміновості або скандалу;
- емоційна реакція знижує здатність до критичного аналізу.

Навчання має включати **рефлексію власних реакцій** на інформацію та формування навички «інформаційної паузи» перед поширенням контенту.

4. Навчати відповідальному використанню інструментів перевірки

Важливо не лише ознайомлювати здобувачів освіти з інструментами фактчекінгу (StopFake, реверсивний пошук зображень, аналіз відео, перевірка джерел), а й наголошувати, що:

- жоден інструмент не дає 100% гарантії;
- технології є **допоміжним засобом**, а не заміною мислення;
- остаточне рішення завжди приймає людина.

Таким чином формується **відповідальна цифрова поведінка**, а не сліпа довіра до алгоритмів.

5. Інтегрувати медіаграмотність у різні навчальні дисципліни

Медіаграмотність не повинна бути ізольованим курсом. Вона ефективно формується через:

- аналіз джерел у гуманітарних дисциплінах;
- роботу з даними та графіками;
- оцінювання текстів, зображень і відео;
- обговорення етичних аспектів використання ІІ та академічної доброчесності.

Особливу роль тут відіграє викладач як **фасилітатор і наставник**, який допомагає інтерпретувати інформацію, а не просто контролює результат.

6. Формувати ціннісне ставлення до інформації

Кінцева мета навчання медіаграмотності полягає не лише в технічних навичках, а у формуванні:

- відповідальності за поширення інформації;
- поваги до правдивості та доказовості;
- усвідомлення етичних меж використання ШІ.

Навчати медіаграмотності означає навчати мислити, сумніватися, перевіряти та відповідально діяти в інформаційному просторі.

У добу штучного інтелекту саме людина залишаються ключовими гарантами критичного мислення, цінностей та академічної доброчесності.

Дякую за увагу !